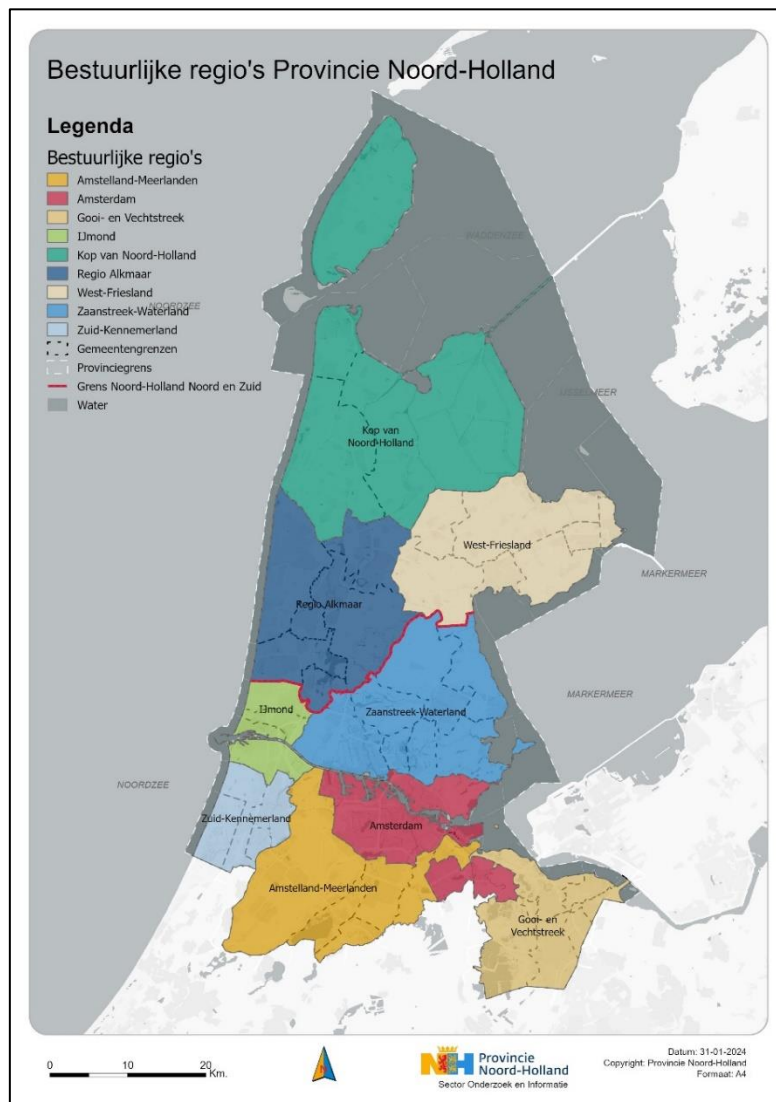

Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland – Jaarverslag 2023

1. Inleiding en taakinfilling

Voor u ligt het jaarverslag van de Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland van het jaar 2023. Sinds 2010 worden grootschalige detailhandelsontwikkelingen in de provincie Noord-Holland regionaal op elkaar afgestemd. Tot september 2023 vond afstemming plaats in twee afzonderlijke, regionaal bepaalde adviescommissies: de Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland Zuid (ADZ) voor het zuidelijk deel van de provincie, de Regionale Adviescommissie Noord-Holland Noord (RAC NHN) voor het noordelijk deel. In september 2023 zijn deze commissies door Gedeputeerde Staten samengevoegd onder de naam Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland (ADNH). De leden van de voormalige ADZ en RAC NHN zijn in de nieuwe setting aangebleven, waarbij alle regio's primair één vertegenwoordiger hebben.

De commissie toetst de plannen aan achtereenvolgens de dienstenrichtlijn van de EU, de ladder van duurzame verstedelijking, het provinciale (ruimtelijke) detailhandelsbeleid en het regionale en eventuele lokale detailhandelsbeleid.

De adviescommissie brengt verplicht advies uit aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland over gemeentelijke (ruimtelijke) plannen in geval van:

- a. een ontwerp van een ruimtelijk plan dat nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m² winkelvloeroppervlak buiten bestaande winkelgebieden mogelijk maakt (artikel 6.13a, eerste lid, Omgevingsverordening NH2020);
- b. een ontwerp van een ruimtelijk plan dat uitbreiding mogelijk maakt van meer dan 1500 m² winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden (artikel 6.13a, tweede lid, Omgevingsverordening NH2020);
- c. een ontwerp van een ruimtelijk plan dat uitbreiding mogelijk maakt van meer dan 3000 m² winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden die groter zijn dan 25.000 m² winkelvloeroppervlak (artikel 6.13a, tweede lid jo. derde lid, Omgevingsverordening NH2020);
- d. een ontwerp van een ruimtelijk plan dat op bedrijventerreinen of kantoorlocaties nieuwe volumineuze detailhandel mogelijk maakt voor zover het totaal winkeloppervlak daarvan meer dan 1500 m² bedraagt (artikel 6.13b, tweede lid, Omgevingsverordening NH2020);
- e. een ontwerp van een ruimtelijk plan dat nieuwe detailhandel binnen het werkingsgebied Landelijk gebied mogelijk maakt voor zover het winkeloppervlak daarvan meer dan 500 m² bedraagt (artikel 6.13c, Omgevingsverordening NH2020);
- f. een regionale detailhandelsvisie;
- g. provinciaal detailhandelsbeleid.

Voor niet-verplichte advisering kunnen overheidsinstanties de volgende plannen en visies aan de adviescommissie voorleggen:

- a. gemeentelijke detailhandelsvisies;
- b. plannen met een detailhandelscomponent in een stadium van voorbereiding, nog niet rijp voor een ontwerp van een ruimtelijk plan;
- c. overige plannen met een detailhandelscomponent die niet voldoen aan het tweede lid;
- d. een ontwerp van een ruimtelijk plan met een detailhandelscomponent voor sanering en krimp van winkelgebieden.

De adviescommissie stuurt met het advies aan Gedeputeerde Staten een afschrift van het advies aan het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente. In geval van een niet-verplicht advies stuurt de adviescommissie het advies naar het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente en een afschrift aan Gedeputeerde Staten.

De adviescommissie fungeert tevens als kennisplatform, waar informatie wordt uitgewisseld over bijvoorbeeld:

- a. de voortgang van plannen waarover de adviescommissie heeft geadviseerd;
- b. nieuwe relevante onderzoeksgegevens;
- c. nieuwe ontwikkelingen direct over de grenzen van een regio;
- d. nieuws en signalen uit de regio's over nieuwe plannen en detailhandelsonwikkelingen.

De adviescommissie brengt advies uit over ruimtelijke plannen in de gemeenten: Aalsmeer, Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam, Bergen, Beverwijk, Blaricum, Bloemendaal, Castricum, Den Helder, Diemen, Dijk en Waard, Drechterland, Edam-Volendam, Enkhuizen, Gooise Meren, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Heiloo, Hilversum, Hollands Kroon, Hoorn, Huizen, Koggenland, Landsmeer, Laren, Medemblik, Oostzaan, Opmeer, Ouder-Amstel, Purmerend, Stede Broec, Schagen, Texel, Uitgeest, Uithoorn, Velsen, Waterland, Wijdmeren, Wormerland, Zaanstad en Zandvoort.

2. Besproken onderwerpen Adviescommissie Detailhandel Zuid (ADZ)

De ADZ kwam, tot de samenvoeging met RAC NHN, in 2023 vier maal bij elkaar: op 7 februari, 14 maart, 16 mei en 13 juli. Hierna volgen per vergadering kort de belangrijkste besproken onderwerpen en voorgestelde adviezen.

7 februari 2023 (via MS Teams)

- Jaarverslag 2022 besproken
- Marktruimteonderzoek 2022 besproken en aangescherpt

14 maart 2023 (via MS Teams)

- Regionale uitkomsten marktruimteonderzoek besproken en advies aan GS opgesteld.
- Terugkoppeling over samenvoegingstraject van de twee adviescommissies door de provincie.

16 mei 2023 (via MS Teams)

- Samenvoeging twee adviescommissies: toelichting op aangepast reglement door de provinciale vertegenwoordiger en discussie hierover met verbeter suggesties van de commissieleden.
- Toelichting op het Ontzorgingsprogramma Verduurzaming MKB: een programma vanuit Ministerie van BZK om verduurzaming van MKB een impuls te geven, uitgevoerd door provincies.

13 juli 2023 (via MS Teams)

- Adviesaanvraag Peperstraat Zaandam: Vertegenwoordigers van de gemeente Zaanstad lichten plannen supermarktverplaatsing van Prinsenstraat naar Peperstraat toe. De adviescommissie besluit om in beginsel een negatief prealabel advies af te geven over de verplaatsing, tenzij er in bestemmingsplan een uitwerkingsplicht wordt opgenomen met duidelijke afspraken waaronder een supermarkt op de Peperstraat mogelijk wordt en er waarborgen komen voor het gelijktijdig staken van de supermarktfunctie in de Prinsenstraat. Aanvragers gaan hiermee aan de slag.
- Update samenvoeging adviescommissies: vertegenwoordiger van de provincie geeft een update, nadat het nieuwe reglement 16 mei ook in de RAC NHN is besproken. Aan de hand daarvan is een aantal kleine wijzigingen aangebracht. Planning is om reglement en aanstellingsbrieven na het zomerreces te laten vaststellen door GS. Melding wordt gemaakt van aanstelling van de nieuwe secretaris.

Binnenstad Alkmaar

3. Besproken onderwerpen Regionale Adviescommissie Noord-Holland Noord (RAC NHN)

De RAC NHN kwam, tot de samenvoeging met ADZ, in 2023 twee maal bij elkaar: op 4 april en 5 juni. Hierna volgen per vergadering kort de belangrijkste besproken onderwerpen en voorgestelde adviezen.

4 april 2023 (Stadhuis Alkmaar)

- Samenvoeging twee adviescommissies. Naar aanleiding van de bijeenkomst over de samenvoeging tussen RAC NHN en ADZ op 16 februari (aanwezig: voorzitters, secretarissen, provincie) wordt het verslag van deze sessie toegelicht en besproken. Onder andere het doel en het nut van de samenvoeging wordt besproken ('welk probleem los je op'), alsmede de gewenste vertegenwoordiging per regio. Een aantal leden ziet nog niet direct de voordelen van samenvoegen en heeft (praktische) bezwaren (meer voorwerk, meer reistijd). Ook de verschillen qua omvang, weging en aard van de problematiek tussen het noordelijk en het zuidelijk deel van de provincie worden als een mogelijke hobbel ervaren. De wens is om inhoudelijke behandeling van aanvragen 'noord en zuid' gescheiden te houden middels subcommissies en de samenwerking en samenvoeging vooral te zoeken langs organisatorische lijnen (één secretariaat, gezamenlijke kennisdeling, één jaarverslag, e.d.).

5 juni 2023 (via MS Teams)

- Adviesaanvraag regiovisie West-Friesland. De vertegenwoordiger van de regio licht de regionale detailhandelsvisie West-Friesland toe. De leden wijzen op enkele tegenstrijdigheden en aandachtspunten in het rapport. Een belangrijk bespreekpunt is het voorstel om kringloopwinkels als bedrijf te bestemmen, en in het verlengde daarvan komt ook de 'boerderijwinkel' ter sprake, omdat West-Friesland worstelt hoe hiermee om te gaan. Een aantal vragen van de commissieleden zal worden doorgestuurd aan het externe bureau met het verzoek die te beantwoorden.
- Samenvoeging twee adviescommissies. Het concept-reglement van de nieuwe regionale adviescommissie detailhandel Noord-Holland (versie 8-5-2023) wordt toegelicht door de vertegenwoordiger van de Provincie Noord-Holland. Deze is ook met ADZ en met een jurist besproken en daaruit is een enkele kleine wijziging voortgekomen. Het vernieuwde reglement is gebaseerd op de bestaande reglementen van de twee commissies en biedt ruimte om zelf vorm te geven aan hoe wordt samengewerkt binnen de nieuwe commissie. In de nieuwe commissie zijn er niet meer twee vertegenwoordigers per regio (zoals voorheen binnen de RAC NHN) maar één vertegenwoordiger, m.u.v. Amsterdam. Wel zullen er plaatsvervangende leden zijn. Sommige commissieleden hebben de indruk dat de nieuwe commissie vooral efficiëntie oplevert voor de provincie, minder voor de commissieleden (meer werk, meer stukken, langere bijeenkomsten). Provincie zegt toe in het reglement op te nemen dat het de commissie vrij staat om frequentie of samenstelling bij aanvragen in onderling overleg te bepalen.
- Toelichting op Ontzorgingsprogramma Verduurzaming MKB: een programma vanuit Ministerie van BZK om verduurzaming van MKB een impuls te geven, uitgevoerd door de provincies.

4. Besproken onderwerpen Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland na samenvoeging

De Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland kwam in de nieuwe, samengevoegde, samenstelling in 2023 twee maal bij elkaar: op 26 september en 28 november. Hierna volgen per vergadering kort de belangrijkste besproken onderwerpen en opgestelde adviezen.

26 september 2023 (Provinciekantoor Noord-Holland in Haarlem)

- Werkwijze: aan de hand van het reglement wordt de gewenste werkwijze in de nieuwe commissie besproken. Een aantal bezwaren die eerder in met name RAC NHN zijn geuit wordt opnieuw ingebracht, met name de regionale component in behandeling van aanvragen die ontbreekt. Besloten wordt om de discussie en ingebrachte argumenten te parkeren tot een volgende vergadering en dan tot een werkbare invulling van de werkwijze te komen en in ieder geval over een jaar te evalueren.
- Kennissessie Detailhandelsmonitor: de beleidsadviseur van de Provincie Noord-Holland presenteert de actuele Detailhandelsmonitor.
- Adviesaanvraag regiovisie West-Friesland. De vertegenwoordiger van de regio doet kort het voortraject uit de doeken. De voormalige RAC NHN had nog enkele vragen, die door het externe bureau zijn beantwoord. De beantwoording van de vragen is aan de commissieleden gestuurd. De regiovertegenwoordiger geeft aan dat hij nog steeds op beantwoording van de vraag inzake boerderijwinkels en kringloopwinkels wacht en wil daar graag snel antwoord op. Commissieleden discussiëren over definitie van boerderijwinkels en kringloopwinkels. Er wordt besloten om de aanvraag bij de volgende vergadering definitief te behandelen.
- Adviesaanvraag Peperstraat Zaandam. De vertegenwoordiger van de gemeente Zaanstad licht de aangepaste aanvraag inzake de verplaatsing van een supermarkt naar de Peperstraat in Zaandam toe. Op 13 juli stond deze aanvraag in de ADZ op het programma, waarna een prealabel advies werd gegeven, met voorwaarden. De vertegenwoordiger van de gemeente Zaanstad geeft aan dat de toen bedachte oplossing juridisch niet kan en denkt aan een andere oplossing. Omdat de nieuwe informatie niet tijdig aan de commissie is gestuurd en deze de informatie niet bekeken heeft, kan de aanvraag niet behandeld worden. De gemeente Zaanstad zal een hernieuwde aanvraag met actuele informatie indienen, waarna de aanvraag in de volgende vergadering kan worden behandeld.

28 november 2023 (Stadhuis Zaanstad)

- Kennissessie over handboek 'Kooporiëntaties'. Eén van de opstellers van dit handboek geeft een presentatie over dit recent gepubliceerde handboek.
- Vervolggesprek over werkwijze. N.a.v. de memo van de voorzitters over dit onderwerp bespreken we de gewenste werkwijze. De commissie stelt enkele praktische wijzigingen voor. Voorzitters en secretaris zullen de werkwijze aanscherpen en volgende vergadering ter goedkeuring voorleggen aan de commissie.
- Adviesaanvraag regiovisie West-Friesland. Onder verwijzing naar de eerdere behandeling en de per e-mail verzonden vragen en beantwoording door de regiovertegenwoordiger wordt de aanvraag besproken. De aanvraag wordt unaniem positief beoordeeld door de commissieleden, met als toevoeging dat indien een gemeente voornemens is af te wijken van het vastgestelde beleid voor de regio, zij die voornemens vooraf kenbaar zullen maken aan de andere gemeenten. De commissie zal zich in 2024 verdiepen in de onderwerpen boerderijwinkels en kringloopwinkels (dit onderwerp is voor nu uit de beoordeling gelaten).
- Adviesaanvraag Peperstraat Zaandam. De regiovertegenwoordiger van gemeente Zaanstad heeft een geactualiseerde aanvraag ingestuurd, licht deze toe en vraagt of de commissie zich kan vinden in de gemaakte stappen n.a.v. het prealabele advies. Het voorstel van de voorzitter is om het eerder gegeven negatieve prealabele advies te handhaven; de commissie stemt hiermee in.

5. Resultaten

De adviescommissie heeft in 2023, na de samenvoeging, een tweetal adviezen uitgebracht. Hieronder beknopt de verwerking van de gegeven adviezen.

Advies Regiovisie West-Friesland

- De regio West-Friesland heeft een eerste versie van de regiovisie opgesteld in 2022, met een actualisatie in 2023.
- De adviescommissie heeft, in drie 'rondes' (eerst als RAC NHN, later als Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland) positief advies gegeven, onder voorbehoud van een aantal aanpassingen.
- De regiovisie is op basis van deze adviezen aangepast.
- Het is de bedoeling dat de Regiovisie in de loop van 2024 wordt vastgesteld.

Advies Peperstraat Zaandam

- Gemeente Zaanstad heeft het advies van de adviescommissie ter harte genomen en gedeeld en heeft getracht zoveel mogelijk in de lijn van het advies te acteren.
- In overleg met een jurist van de gemeente is de volgende insteek gekozen:
 - Het uitgangspunt is dat het onder de Omgevingswet mogelijk is om gemeentebrede regels vast te leggen in het Omgevingsplan.
 - In het Omgevingsplan m.b.t. de Peperstraat wordt een regel opgenomen die geldt voor de hele gemeente, met de volgende strekking: 'Het toewijzen van de bestemming supermarkt aan een locatie, die deze bestemming nog niet heeft, is alleen mogelijk als elders in de gemeente een locatie van vergelijkbare omvang met de bestemming supermarkt, niet gelegen binnen de hoofdwinkelstructuur, zoals bedoeld in de Detailhandelsvisie Zaanstad 2015-2025 of rechtsopvolger hiervan, gelijktijdig een andere bestemming krijgt.'

Zaandam – plannen Peperstraat en omgeving

6. Samenstelling commissie

De samenstelling van de Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland was per 31-12-2023 als volgt.

Vanuit de regio's:

- Alkmaar en omgeving: Sandra de Boer (plaatsvervanger: Sandra Beentjes, Liesbeth Aarts, Ageeth Kuijs)
- Amstelland en Meerlanden: Martijn Prent
- Amsterdam: CJ Dippel en Martin van den Oever
- Gooi – en Vechtstreek: Patricia van de Groep
- IJmond: Annemarie Zandstra
- Kop van Noord-Holland: Alieke van Essen (plaatsvervanger: Muriël de Ruiter)
- West-Friesland: Halewijn Vermeulen
- Zaanstreek-Waterland: Willeke Koops (plaatsvervanger: Inge Reijmer)
- Zuid-Kennemerland: Marjon Zorge-Schouten

Onafhankelijke experts:

- Eva van der Linde (IVBN)
- Dirk Mulder (ING)
- Walther Ploos van Amstel (Hogeschool van Amsterdam)

Belangengroepeerings:

- David Lansen (INretail)
- Gerben Boogaard (MKB Nederland)

Voorzitters:

- Leo van der Linde
- Jelle Groeneveld (plaatsvervangend voorzitter)

Secretaris:

- Hans van Scheerdijk

Provincie Noord-Holland (in de rol van toehoorder)

- Cecile de la Rambelje
- Jacobien Crol (plaatsvervangend toehoorder)

De samenstelling van de agendacommissie was per 31-12-2023 als volgt:

- Leo van der Linde (voorzitter)
- Jelle Groeneveld (plaatsvervangend voorzitter)
- Dirk Mulder (onafhankelijk expert, ING)
- CJ Dippel (regio Amsterdam)
- Hans van Scheerdijk (secretaris)

7. Financiële verantwoording

Het reglement schrijft voor dat het secretariaat dient te worden uitgevoerd door een organisatie die aan het overleg deelneemt. De Provincie Noord-Holland besteedde de werkzaamheden voor het secretariaat van de RAC NHN (eerste deel 2023) uit aan de Verenigingsmakelaar (Mark Streuer) en voor het secretariaat van de ADZ (eerste deel 2023) aan het MRA Bureau (Tim Putting). De werkzaamheden voor de samengevoegde commissie, na 1-8-2023, werden uitgevoerd door Stadspartner Hans (Hans van Scheerdijk). De werkzaamheden omvatten onder meer de voorbereiding en verslaglegging van vergaderingen van de agendacommissie en de voltallige commissie; het voorbereiden en opstellen van adviezen over regionale detailhandelontwikkelingen in het werkingsgebied van adviescommissie; zorgen voor afstemming tussen betrokken partijen; het voeren van correspondentie; het opstellen van oplegnotities; het opstellen van de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening. Onderstaande kosten zijn excl. BTW.

POSTEN	BEGROOT	WERKELIJKE KOSTEN
Voorzitters	€ 11.582	€ 9.418
Secretariaat RAC NHN deel 1-2023)	€ 10.750	€ 9.035
Secretariaat ADZ (deel 1-2023)	-	-
Secretariaat Adviescommissie (deel 2-2023)	€ 9.000	€ 9.000
Overige kosten (experts, sprekers, e.d.)	€ 2.500	€ 1.009
TOTAAL	€ 33.832	€ 28.462